

СТРУКТУРА РИНКУ ПОСЛУГ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Анотація. Проаналізовано структуру ринку послуг економічної експертизи в Україні, визначено стан його розвитку та проблеми становлення.

Аннотация. Проанализирована структура рынка услуг экономической экспертизы в Украине, определено состояние его развития и проблемы становления.

Annotation. In the article the structure of market of services of economic examination in Ukraine is analyzed its development and status problems are defined.

Ключові слова: економічна експертиза, елементи ринку, послуга, структура.

Ефективне функціонування ринку послуг залежить від рівня його сформованості. Питання розвитку ринку послуг економічної експертизи в Україні є актуальним та мало дослідженим, оскільки більшість вітчизняних вчених розуміють економічну експертизу як вид судової експертизи, яка є регламентованою та досить визначеною. Проте на сучасному етапі розвитку економіки виникає необхідність у наданні послуг економічної експертизи з метою підвищення ефективності функціонування підприємств за рахунок посилення контролю над їх діяльністю.

Метою роботи є визначення стану розвитку ринку послуг економічної експертизи в Україні, базуючись на аналізі структури ринку.

Визначити рівень сформованості ринку можливо, проаналізувавши його структуру. Під структурою ринку послуг економічної експертизи будемо розуміти систему відносин між економічними агентами, яка відображає процеси надання, обміну та споживання послуг. Послуга економічної експертизи – це вид інтелектуальних послуг, спрямованих на вирішення внутрішніх проблем економічних систем з метою вдосконалення їх системи управління.

Проаналізуємо рівень сформованості ринку послуг з економічної експертизи, спираючись на аналіз структури ринку. Схематично структуру ринку наведено на рисунку.

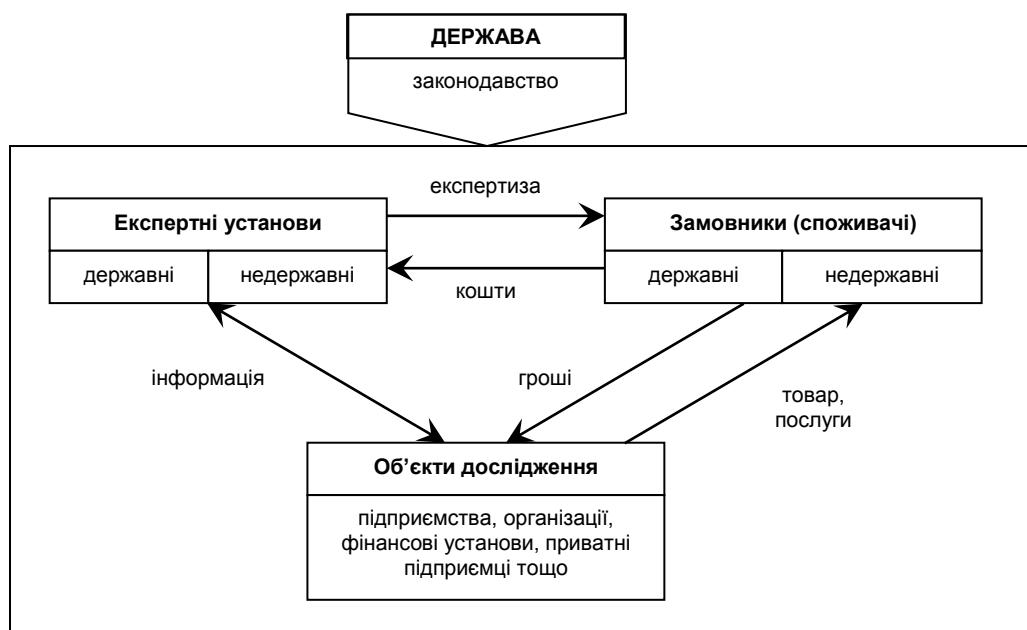

Рис. Структура ринку послуг з економічної експертизи

Елементами ринку послуг є економічні агенти, які взаємодіють між собою. Ця взаємодія регулюється державою через законодавство. Основними економічними агентами ринку послуг з економічної експертизи є: експертні установи, замовники експертизи, які, у свою чергу, є споживачами товарів, послуг, та об'єкти, що досліджуються експертами, тобто підприємства, організації тощо. Експертні установи можуть бути державними або недержавними. Характерною рисою ринкового середовища є наявність конкурентної боротьби між виконавцями послуг, проте на ринку послуг економічної експертизи між державними та недержавними установами конкурентні умови є нерівними, оскільки законодавчо регламентовано проведення судово-економічної експертизи [1] та визначено перелік установ, які можуть проводити експертизи, тобто в більшості випадків це державні установи. Замовниками експертиз можуть бути державні або недержавні установи та підприємства, які зацікавлені в проведенні такої експертизи, на відміну від судово-економічної експертизи, яку може ініціювати тільки судовий орган.

Слід зазначити, що взаємодія експертних установ та замовників потребує регулювання в частині ціноутворення, оскільки кожна експертиза є унікальною, що обмежує застосування класичних методів ціноутворення.

Таким чином, базуючись на дослідженнях ринку інтелектуальних послуг в Україні, зокрема послуг з економічної експертизи [2], та проаналізувавши структуру ринку, можна зробити висновок, що ринок послуг з економічної експертизи перебуває на стадії становлення. Основними перешкодами для ефективного розвитку ринку є: по-перше, відсутність законодавчого регулювання взаємодії економічних агентів на ринку послуг економічної експертизи, тобто законодавчо не визначено взагалі можливість застосування саме економічної експертизи, а не судово-економічної, та випадки, коли така експертиза може бути здійснена, по-друге, відсутність прозорого механізму ціноутворення на ці послуги, то-третє, відсутність конкурентного середовища, зокрема вичерпної інформації про умови та виробників послуги для споживачів.

Література: 1. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 2. Гавриш Г. О. Аналіз ринку інтелектуальних послуг в Україні [Електронний ресурс] / Г. О. Гавриш // Ефективна економіка. – 2011. – № 12. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua>.